

Een bulletin uitgegeven
voor de bewoners van Frederiksoord
en omgeving

DE STAR

star.frederiksoord@home.nl

Hernieuwde uitgave
Jaargang 8 · Uitgave 3 · Juli 2014

Op weg naar Werelderfgoed Frederiksoord Nu

FREDERIKSOORD – De openingfoto is een momentopname van de Kolonieloop, zoals die dit jaar voor het eerst in Frederiksoord gehouden is. We zijn blij dat het een sportief succes is geworden. Complimenten voor de organisatoren.

Minder blij zijn we met het feit dat de overleggen met de Grontmij helemaal zijn vastgelopen.

Het Inforium zou op een uitstekende manier weer kunnen functioneren. Maar helaas: De Grontmij blijft volharden in een grote mate van passiviteit en ongekennde starheid (waarbij 'star' van starheid in geen enkele relatie staat tot 'Star' van ons bulletin), terwijl juist voor onze kolonie zoveel positieve dingen zouden kunnen worden ontwikkeld op de terreinen die nu nog door de Grontmij gepacht worden. Een slechtere beheerder dan de Grontmij is nauwelijks denkbaar. Is hier een taak weggelegd voor gedeputeerde Munniksma om de Grontmij

tot andere gedachten te brengen? We hopen het van harte. Sterker nog, we vinden dat dat moet gebeuren. Bijzonder blij zijn we met het feit dat een aantal ondernemers zich gemeld heeft om sponsor te worden van ons bulletin. Dankzij sponsordragen kunnen we nog steeds De Star gratis leveren. We hopen dat dat zo zal blijven.

De historische foto is een oude foto van de kruising van de Westerbeeksloot en de Koningin Wilhelminalaan ter hoogte van het Luifeltje in Wilhelminaoord.

AGENDA

Elke zaterdag

Biologische boerenmarkt naast De Koloniehof

Elke 2e en 4e zondag van de maand

Rondrit Kolonietram door de kolonie

Zondag, 3 augustus

Kolonie-Zomermarkt op De Koloniehof

Weekend 13 en 14 september

Corso

Zondag, 12 oktober

Concert Dulcibella en Koningsberger in Koloniekkerkje

Zondag, 11 november

Concert Bennewitz Quartet in Koloniekkerkje

Zondag, 30 november

Winter Boschfestijn op De Koloniehof

Zondag, 21 december

Concert Amsterdam Wind Quartet in Koloniekkerkje

We wensen u weer veel leesplezier en natuurlijk zijn reacties en suggesties heel erg welkom op star.frederiksoord@home.nl. Via dit e-mailadres kunnen belangstellenden buiten Frederiksoord en Wilhelminaoord een digitale versie van De Star aanvragen. Denkt u erom dat u bij e-mailadres wijziging dit even aan ons doorgeeft! In Museum De Koloniehof en in Hotel Frederiksoord is altijd een gratis papieren versie verkrijgbaar.

Hijlco Komen en Jan Jansen

Kolonieloop flitsend uit de startblokken

Het Van Swietenfestival, dat niemand binnen de kolonie kan zijn ontgaan, kende een aantal nieuwe elementen. Een van die elementen was de Kolonieloop die op Tweede Pinksterdag werd gehouden.

In de ochtend liepen 35 kinderen hun rondjes op het Corsoterrein. Dat zijn er natuurlijk te weinig maar ze liepen met z'n allen wel het mooie bedrag van €683,25 bij elkaar voor Bosbad Vledder.

*Het geld wordt gebruikt voor de aanschaf van een onderwaterspel.
Een mooie prestatie dus van de jeugd!*

Om precies 14.00 uur schoot locoburgemeester en wethouder Klaas Smit vierhonderd lopers weg voor de vijf of tien kilometer. Mannen en vrouwen, jong en oud deden mee. De jongste loper was nog maar zeven jaar en de oudste maar liefst 66 jaar. De loop ging over een prachtig parcours door de kolonie waar de cultuurhistorie van af spatte. Met behulp van De Kolonieploeg was gezorgd voor een uitstekend begaanbaar parcours. Niet alleen een mooi parcours, vonden de deelnemers maar ook een prettig te lopen parcours waar op een kilometer voor het eind het venijn zat: de kogelvanger van de oude schietbaan.

De weersomstandigheden waren niet optimaal om hard te lopen: warm en drukkend. Gelukkig werd dit gecompenseerd door het bladerdak dat bijna over de hele route aanwezig was. Uniek voor zo'n loopparcours. De snelste loper wist dan ook de vijf kilometer binnen achttien minuten af te leggen.

Een prachtig evenement dat voortreffelijk was georganiseerd en waar de lopers maar ook de toeschouwers van hebben genoten. Zeker voor herhaling vatbaar.

In gesprek met... Jacob Kruijer

In de grote vergaderruimte van de Maatschappij van Weldadigheid spreek ik op een woensdagochtend om 9 uur al met Jacob Kruijer. Terwijl wij met elkaar praten, wordt er buiten heel hard gewerkt aan de entree van huis Westerbeek. Zo nu en dan kijken we even uit het raam om te zien hoe zorgvuldig men de treden naar de voordeur weer op hun plaats legt.

Iedereen in Frederiksoord kent hem wel, want hij heeft veel werkzaamheden 'buitenshuis' en overal zie je zijn auto staan.

Uiteraard is hij ook regelmatig op kantoor. 'Ook daar is het goed toeven', zegt Jacob. 'We gaan heel goed met elkaar om.'

De naam Kruijer is al heel lang, sinds 1969, aan de Maatschappij van Weldadigheid verbonden. In dat jaar komt de vader van Jacob in dienst van de Maatschappij. Hoewel Jacob in Peize woont, is hij al heel jong vaak in Frederiksoord te vinden. Als 8-jarig kereltje moet hij in de vakantie al mee helpen de Prunus, de Amerikaanse vogelkers, te verwijderen omdat die anders het gebied zal gaan overwoekeren.

Op 2 januari 1996, Jacob is dan achter in de twintig, komt hij in dienst van de Maatschappij. Zijn vader begint af te bouwen en langzamerhand neemt Jacob, die een landbouwkundige opleiding heeft gevolgd, de taken van zijn vader over. In 1998 treedt zijn vader terug.

Jacob is nu opzichter buitengebied. Hij beheert de landerijen, de bossen en alle gronden die de Maatschappij bezit. Het totale gebied is 1300 ha groot waarvan ruim 700 ha bos, natuur, wegen en sloten. Verder verpacht de maatschappij nog 500 ha landerijen. Jacob regelt ook de begroting en de jaarrekening over de zaken die hij beheert. 'Het is', zegt Jacob, 'alsof het een bedrijf van je zelf is'.

Het contact met de pachters en de huurders vindt hij prachtig. Erg trevreden is hij over wat er met het Kiemhuis is gebeurd en dat nu straks ook het Koloniekerkje aangepakt wordt, vindt hij een hele uitdaging. Hij is erg blij met de 'ruimte' die zijn directeur Jan Mensink hem geeft. Jacob woont met zijn vrouw en dochter met veel plezier in Wilhelminaord en hoopt zich nog jaren in te kunnen zetten voor de Maatschappij van Weldadigheid.

De ondernemer aan het woord

Hoewel Annemarie en Frans nog maar sinds april van dit jaar in Frederiksoord wonen, voelen ze zich hier al helemaal thuis. Ze hebben met z'n tweeën het westen achter zich gelaten en gaan nu een geheel nieuw bestaan opbouwen.

Frans en Annemarie, beheerders van 'de Bakkerij'.

Frans kan heel enthousiast vertellen over zijn tijd bij de stichting Sterrenwacht in Dordrecht. Als oprichter van deze Sterrenwacht werkte hij eerst als vrijwilliger maar enkele jaren later kreeg hij er een betaalde baan. Meer dan 130.000 bezoekers heeft hij voorlichting gegeven over alles wat met het heelal en de sterren te maken heeft en ook nu nog proeft hij zijn enthousiasme.

Dat enthousiasme proeft je ook uit de manier waarop Frans en Annemarie hun taak als gastheer en gastvrouw van 'de Bakkerij' willen invullen. Ze hebben nog hele grote plannen en denken daarbij aan extra aandacht aan de Sterrenkunde, het organiseren van weekenden voor groepen of bedrijven, het bieden van mogelijkheden om cursussen en seminars in hun pand te volgen. Ze overwegen om 'Happen en Trappen' te organiseren: overnachten en ontbijten in 'de Bakkerij', daarna lekker fietsen in onze prachtige natuurlijke omgeving, om vervolgens weer na te genieten bij Frans en Annemarie. Kortom plannen genoeg. Heel tevreden zijn ze over de samenwerking met Hotel Frederiksoord. 'We zijn geen concurrenten', zegt Frans, 'maar we gaan elkaar daar waar mogelijk ondersteunen'. In en om 'de Bakkerij' willen ze de bestaande borden wat gaan verzetten en een paar extra toeristische borden plaatsen om 'de Bakkerij' nog meer in de picture te krijgen. Over het aantal gasten tot nu toe hebben ze bepaald niet te klagen, maar als echte ondernemers zeggen ze ook dat het altijd beter kan. In het gastenboek staan alleen maar zeer positieve reacties. Een bewijs dat hun gasten heel erg tevreden zijn. Kortom, Frans en Annemarie hebben alles in zich om er 'echt iets van te maken'. Je proeft gewoon dat het hen zal lukken.

Op reis door Nederland

In 1900 gaf Uitgeverij P.Noordhoff uit Groningen een Aardrijkskundig Leesboek uit voor de Volksschool onder de titel "Op reis door Nederland" geschreven door de heren J.D.Bakker en E.Deelstra, hoofdonderwijzers te Groningen. In de vorige drie uitgaven van de Star is er al uit dit werk geciteerd. Nu volgt deel 4.

Waren we, in plaats van het zijpaadje in te slaan, den grintweg gevolgd, dan zouden we al spoedig bij hoeve 'Willem III' gekomen zijn. Dat is eene boerderij, 60 HA. groot. Van zulke boerderijen of 'hoeven' vindt men in 't geheel zes. Het land wordt door de arbeiders bewerkt. De landbouw wordt met groote zorg en kennis uitgeoefend en aan goede gereedschappen, bemesting en bewerking van den bodem het noodige geld niet gespaard. Rogge, haver, aardappelen, koolrapen en mangelwortels, duiven en bruine bonen zijn de hoofdgewassen. Van veel belang is de grasbouw: het grasland voorziet niet alleen in eigen behoeften, maar er wordt nog voor eenige duizenden guldens hooi verkocht. De veestapel mag zich zien laten en telde in 1897: 24 paarden, 135 melkkoeien, 62 varzen,

17 trekossen, 7 stieren, en 386 varkens en biggen. De houtteelt op ongeveer 450 HA. land geeft eene goeden opbrengst: dennen- en eikenhout en ruwe schors vinden geregeld aftrek. De ontginning van de heidegrond gaat langzaam vooruit. Veen wordt alleen verwerkt ten behoeve den bewoners. De fabrieksarbeid dient vooral tot werkverschaffing, met name in 't winterhalfjaar, als er op 't veld minder te doen is, en voor 't aanleeren van een ambacht, om daardoor later, buiten de stichting, in eigen behoeften te voorzien. 't Meest bloeit de mandenmakerij, die veel naar elders verzendt; de katoen- ende juteweverij zijn opgeheven; de cocosmateriaal heeft betere dagen gekend, doch kan niet gemist worden. De boekdrukkerij te Steenwijk telt vijf jongelui uit de Maatschappij. In de laatste is verder eene schoen- en kleermakerij, een timmerwinkel en eene smederij voor eigen behoeften. In 't algemeen hebben de lage prijzen van vee en landbouwproducten en de aanzienlijke herstellingen aan de vele gebouwen en woningen, waarvan vele 50 tot 70 jaar oud zijn, een minder gunstigen financiële toestand in 't leven geroepen, die echter nog niet zorgwekkend mag heeten.

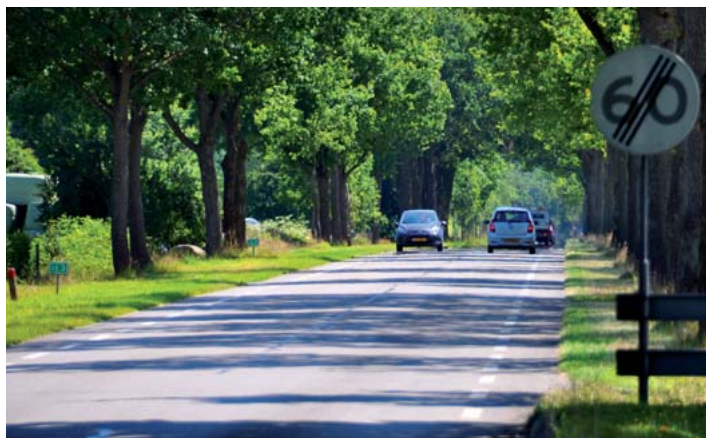

Nieuws vanuit Huis Westerbeek

- Na de zomer wordt begonnen met het restaureren en renoveren van het **Koloniekerkje**. Met een aanzienlijke bijdrage van de provincie wordt het kerkje geschikt voor een multifunctioneel gebruik. De keuken wordt verplaatst naar de ruimte van de consistoriekamer, er wordt een extra (minder validen)toilet en een garderobe gemaakt, een cv met vloerverwarming wordt geïnstalleerd, de tweede fase van de restauratie van het orgel wordt gerealiseerd en op twee rijen na worden de oude kerkbanken vervangen door passende stoelen. Voor de opslag van de banken wordt achter de pastorie een schuur geplaatst. Ook het terrein wordt in oude staat teruggebracht met o.a. een grasveld achter de pastorie. Naar verwachting is het kerkje begin 2015 verbouwd en is het terrein a.s. voorjaar klaar.
- Op 3 augustus wordt op het terrein van De Koloniehof weer de **Kolonie Zomermarkt** georganiseerd. Info op www.dekoloniehof.nl.
- De **hoeve Immer Moed** in Vledderveen wordt door de familie Hoogeveen in gebruik genomen als melkveehouderij. Net zoals bij hoeve Prinses Marianne zal in de toekomst een passende ligboxenstal worden bijgebouwd, wat de historie van het pand en de omgeving versterkt.
- De onderhandelingen met de Grontmij over het gebied van de voormalige Tuinbouwschool en het Inforum zijn gestaakt. Er wordt verder gewerkt aan een plan voor het **Hart van Frederiksoord**, nu beperkt tot De Tuinen, de vrijboerhoeve bij de rotonde en De Koloniehof. Naar verwachting zijn de plannen eind dit jaar gereed.
- Aan het nieuwe deel van de Molenlaan is sterke **stofvorming** door het Grau Stabiel. Met de bewoners en de betreffende aannemer wordt gezocht naar andere halfverharding.
- Op de plaatsen waar op korte termijn nieuwe koloniewoningen kunnen worden gerealiseerd aan de Vaartweg en de Van Eemneslaan zijn **informatieborden** geplaatst.
- De **Erfinrichtingsbrochure Koloniewoningen** is verschenen. De brochure geeft tips en ideeën hoe vanuit historisch perspectief het erf rond bestaande en nieuwe koloniewoningen kan worden ingericht. Het is bedoeld als inspiratie boekwerkje. Bewoners van koloniewoningen, ook van die welke niet in bezit zijn van de Maatschappij, kunnen de brochure verkrijgen.
- Het Maatschappelijk jaarverslag 2011/2012 staat op de website www.maatschappijvanweldadigheid.nl onder de tab 'Stichting'. Het verslag 2013 volgt binnenkort.

Koningin Wilhelminalaan op de schop

Op 20 mei was de inloopavond in Ons Dorpshuis over de herinrichting van de Koningin Wilhelminalaan. Op die belangrijke laan in onze kolonie moet de maximum snelheid terug naar 60 km/uur. Daardoor neemt de geluidproductie van het verkeer zover af dat nieuwbouw van Koloniewoningen van de toekomst mogelijk wordt.

Hoe goed die nieuwe woningen ook zijn geïsoleerd, de wet schrijft nu eenmaal voor dat geluid gemeten wordt óp de gevel en niet achter de gevel. De provincie Drenthe voert de herinrichting uit, waarna de weg wordt overgedragen aan de gemeente.

Wie dacht een duidelijke voorlichting van de provincie te krijgen, kwam bedrogen uit. Meters luchtfoto's van de laan met daarop ingeschetst de lastig te interpreteren nieuwe situatie en ambtenaren, waar wat aan gevraagd zou kunnen worden, waren onherkenbaar. Geen inleidende informatie die voor iedereen interessant is. Werkelijk een gemiste kans van de provincie.

Wat gaat er gebeuren? De wegbreedte wordt teruggebracht met een paar decimeter; visueel wordt de wegbreedte nog verder versmald door aan de zijkanen in het asfalt een klinkerprint aan te brengen. En wat niet bij het project hoort maar al uitgevoerd provinciaal beleid is: de verlichting verdwijnt, behalve bij de kruisingen...

In Huis Westerbeek is in het kader van het Belvédèreproject ook naar de laan gekeken en zijn verschillende ideeën ontwikkeld om de laan aantrekkelijk te houden en de historie duidelijk naar voren te laten komen. Zoals ook elders aan de grenzen van de kolonie zou er bij de Friese grens een duidelijke markering kunnen zijn, bv in de vorm van heggen aan beide zijden van de weg met een herkenbaar logo dat de entree van de kolonie aangeeft. Ook het terugbrengen van de Westerbeeksloot naar de weg ter hoogte van het Luifeltje behoort tot de mogelijkheden, waarbij een object zou kunnen komen dat de oude ophaalbrug markeert. In het wegdek zou dan een verwijzing naar de oude waterkruising kunnen komen. Het beter zichtbaar maken van de Westerbeeksloot langs de laan is een plan dat al eerder het levenslicht zag: opschot in de slootkanen verwijderen en de waterspiegel omhoog brengen waardoor de oude breedte weer wordt benaderd.

Goede ideeën voor verfraaiing; we wachten in spanning af hoe de laan er in 2018 uit zal zien...

Nog een school: de hondenschool

Toen Johannes van den Bosch in 1818 zijn verhandeling schreef over een te stichten landbouwkolonie in het noorden van het land, waren zijn kernwoorden: onderdak, arbeid, zorg en scholing. Dat die scholing bijna twee eeuwen later ook een hondenschool in zou houden, dat zal vast niet in zijn hoofd zijn opgekomen. Honden waren er toen om de kar te trekken of te helpen bij het hoeden van het vee.

Sieb de Vries, oorspronkelijk afkomstig uit Rogat maar ook oud-bewoner van de Mandenmakerij in Wilhelminaord en nu woonachtig in de melkfabriek in Wapserveen, begon in 1995 met zijn school Rataplan. Vanaf zijn twaalfde jaar richtte hij al diensthonden af als hobby of zoals hij zelf zegt: een ongeneeslijke besmetting. In 2007 kon hij een stuk grond in Frederiksoord bemachtigen op de hoek

van de Wynoldyweg en de Heerendijk. Daar zit de school nu nog. Het terrein is ingericht met een behendigheidsbaan voor de honden. Niet als doel op zich maar als middel om hond en vooral ook baasjes te trainen. Geen aanpak met een kring van 'leerlingen' en de instructeur die vertelt wat er moet gebeuren. Honden moeten niet luisteren naar de stem van de instructeur maar naar die van hun baas. Want, zegt hij: De baas is de baas; de hond volgt! Met twee jaar dagelijks investeren in de juiste relatie tussen baas en hond heb je twaalf jaar plezier.

De onderkomens voor de honden op het terrein zijn buizen van de hindernisbaan van de voormalige Kornputkazerne. Hebben die ook een goede bestemming gekregen.

Onlangs heeft hij zijn taak als instructeur overgedragen aan Angela Bloemenda (06 1344 6415) die is voorzien van de nodige instructeurscertificaten. Op zondagmorgen om 10.00 uur en als het vol-

doende licht is op woensdagavond om 19.30 uur is zij op het terrein te vinden, samen met haar leerlingen. Inmiddels zo'n kleine veertig in getal. Maar Sieb zelf is er ook regelmatig te vinden want hij blijft bezig met het ver-beteren van het terrein zodat er steeds beter geoefend kan worden en er betere resultaten worden behaald. En dat zou Van den Bosch op prijs hebben gesteld.

ONTWERP, OPMAAK EN DRUKWERK

The collage includes logos for: **lot Krüter** (visuele communicatie), **SPONSOREN VAN DE STAR**, **Alice de Boer** (bed & breakfast 'de BAKKERIJ'), **Oranjeborg** (Bouwbedrijf Broekman v.o.f.), **WILCO BEUGELING**, **Rob de Boer** (vasteplanten), **TANKSTATION MENER**, **DE HJL GROEP**, **Huygens Huys** (Veldman Antiek), **OP MAAT VERSTELATELIER** (Kledingsverstel- en reparatiewerk), **DICK SJABBENS** (INSTALLATIEBEDRIJF), **IKEAIR.NL**, **Beautycenter Frederiksoord** (Schoonheidssalon), **Cramping de Moesberg** (www.moesberg.nl), **TAXI MENER**, **Doornbos** (bestratingen), **Hotel Frederiksoord** (hotel - restaurant), **Familie K. LEEUW**, **Villa Sterrebos** (ultraaartzorging), **Kiers**, and **STICHTING MAATSCHAPPIJ VAN WELDADIGHEID**.